

Magische grens van 4000 ejr doorbroken

Dit jaar is er een stijging van de gemiddelde melkproductie per koe en deze is ook terug te zien in het economisch jaarresultaat van de topproducenten. Het ejr van meerdere Nederlandse koeien doorbreekt voor het eerst de waarde van 4000 euro. In Vlaanderen kwamen de beste roodbonte en zwartbonte vaars uit dezelfde stal.

TEKST JEROM ROZENDAAL

‘Dat had ik niet verwacht’, reageert Gerco Eelman uit Oosterend, op het eiland Texel, op het nieuws dat zijn koe Johanna 320 met ruime voorsprong dit jaar de lijst van meest productieve zwartbonte koeien aanvoert. De Passiondochter gaf 17.711 kg melk met 5,22% vet en 3,43% eiwit in 322 dagen, waarmee het economisch jaarresultaat 4240 euro bedraagt. Hoekeinster Sara Hosuma 38 en Hilde 37 delen de tweede plaats met een ejr van 4076 euro. Het is dit jaar de eerste keer dat de barrière van 4000 euro doorbroken werd. Alleen een Vlaamse koe slaagde er afgelopen jaar in om precies op 4000 euro uit te komen. De mpr-jaargegevens wezen eerder ook al uit dat de gemiddelde melkproductie per koe in Nederland licht gestegen was naar 9155 kg. Opvallend is dat de meest productieve koeien uit de veestapel komen van veehouders die op bedrijfsniveau niet tot de top van Nederland en Vlaanderen behoren.

Moeder overleeft dochter

Zo is de familie Eelman uit Oosterend op de Nederlandse lijst van topmelkers niet terug te vinden. ‘We hebben jarenlang wel hoog in de lijst van Noord-Holland gestaan, maar we zijn recent met een melkrobot gaan werken en hebben een stal gezet.’ Al deze bouwwerkzaamheden zijn ten koste van de productie gegaan. Dit jaar gaven de koeien gemiddeld 11.309 kg melk, vorig jaar was dat 11.621 kg. Johanna 320 ondervond van de verbouwingen blijkbaar geen stress. De topproducente komt uit een goede familie. ‘De grootmoeder is net een maand geleden afgevoerd en de moeder, Johanna 306, gaat waarschijnlijk richting de 100.000 kg melk’, zegt Eelman. Volgens de melkveehouder is de kans groot dat de dochter haar moeder niet overleeft. De uier van Johanna 320 begint al wel groot te worden. Bovendien is Johanna dit jaar met een valse start aan haar vierde lactatie begonnen, waardoor de verwachtingen niet hooggespannen zijn. ‘Ze heeft een tweeling gekregen, waardoor de opstart wat moeilijk verliep.’ De beste roodbonte koe van Nederland en de Lage Landen

Beyonce was afgelopen jaar de beste Nederlandse roodbonte vaars met een economisch jaarresultaat van 3445 euro

loopt onder de rook van Zwolle, in Herfte, en overschreed ook de magische eij-grens van 4000. Poppe Red Hot Rita 860 is gefokt en in eigendom van melkveehouder Jan Poppe en Martijn van der Boom (Red Hot Holsteins). 'Het was als pink al een unieke verschijning en ze scoorde ook nog eens goed op genomics. Wij hebben haar als pink daarom gespoeld en later als vaars ook weer meermalen', vertelt een trotse Jan Poppe, die veertien dochters van de koe in productie heeft, met een gemiddelde lactatiewaarde van 114. 'Uit haar pinkenspoeling zijn twee stieren naar ki's in Duitsland en Engeland gegaan en uit de vaarzenspoelingen ook nog eens drie naar KI Kampen', vult hij aan.

De melkveehouder herinnert zich hoe hij zijn koe bijna was kwijtgeraakt. 'Als vaars heb ik haar tijdens de droogstand in een natuurweide rust gegeven. Zij heeft toen iets gegeten waar ze erg ziek van geworden is. De koe heeft zonder dat ze uier had gevormd, het kalf afgezet en was doodziek. Niemand dacht dat de koe erbovenop zou komen, maar ik wilde toch doorzetten. Uiteindelijk heeft ze die lactatie toch nog 11.000 kg melk geproduceerd. Met haar derde lijst heeft ze nu de hoogste productie van heel Nederland, het is de kers op de taart.' Rita 860 is een dochter van de stier Poppe Snow, die ook op bedrijf van Jan Poppe werd gefokt.

Vlaamse Griet verrast

De Vlaamse zwartbonte koe met de hoogste productie luistert naar de naam van Griet 9325 en is van melkveehouder Bolckmans-Van Riel uit Hoogstraten. Het melkveebedrijf, dat 87 koeien melkt, produceert met 11.764 kg melk ver boven het Vlaamse gemiddelde, maar moet 22 andere melkveebedrijven voorlaten. Qua individuele koeprestatie spant Griet wel de kroon. Griet produceerde dit jaar 19.427 kg melk met 3,76% vet en 3,78% eiwit in 352 dagen, goed voor een eijr van 3875. 'Ik wist dat zij zeer productief was, maar de beste van Vlaanderen, dat komt als een verrassing', zegt Raf Bolckmans. De melkveehouder typeert Griet als een onopvallende koe in het koppel. 'Maar ze melkt zeer consistent. Ze staat altijd als eer-

ste te dringen om de melkput in te gaan.' De koe stamt af van een eigen stier, een O Man-zoon. Van moederszijde zit er Addisonbloed in. 'Dat is voor ons al een paar keer een goede combinatie gebleken', zegt Bolckmans. 'We hebben uit dezelfde bloedlijnen nu ook een koe die de honderd ton in vijf lactaties haalde.'

Mogelijk kan ook dit bedrijf niet heel lang meer genieten van zijn topproductente, die nu aan haar vierde lactatie begonnen is. 'Haar uier wordt nu wel wat diep, waardoor het melken steeds lastiger gaat. Misschien dat we hierna nog één keer gaan insemineren', zegt de melkveehouder. 'Griet wordt twee keer daags gemolken. Mogelijk had haar prestatie bij drie keer melken nog beter uitgepakt.'

Beste Vlaamse koe

De meest productieve Vlaamse koe is roodbont en komt uit de stal van Patrick Claeys uit Zomergem, die overigens ook plaats drie inneemt op de ranglijst van Vlaamse roodbonte koeien.

Ina 55 voert de ranglijst aan in Vlaanderen met een eijr van 3934. Claeys melkt een zestigtal roodbonte koeien. Zijn bedrijf scoorde jaren achtereen als beste van Vlaanderen en zijn bedrijfs-gemiddelde reikte dit jaar tot de tweede positie.

Delta Mayke prijkt op de vierde plek bij roodbont. De Jegodochter is een van de 700 koeien op het testbedrijf van de familie Peeters in Geel. Mayke is bovendien de moeder van fokstier Delta Mercator (v. Megamix), die in de augustus-draai voor het eerst op dochterinformatie gebaseerde fokwaarden kreeg.

De beste roodbonte en zwartbonte vaars in Vlaanderen lopen in Geel in het koppel van melkveehouder Marcel Heylen en zijn beide genetisch hoornloos. De melkveehouder leverde vorig jaar nog de beste zwartbonte koe van Vlaanderen. De roodbonte topdame is Keur Bamala P (v. Powerplay). De vaars gaf 20.003 kg melk met 4,65% vet en 3,65% eiwit, goed voor een eijr van 3408. In 2011 was haar grootmoeder nog de beste roodbonte vaars van Vlaanderen.

Gezondheid, genetica en jongveeopfok zijn volgens Heylen de

Tabel 1 – Nederlandse stamboekgeregistreerde koeien met hoogste eijr, min. 280 dagen (bron: Coöperatie CRV, september 2018-augustus 2019,

* = driemaal daags melken, ** = melkrobot)

naam koe	naam vader	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	eijr	lw	tk	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont													
Johanna 320	Passion	4.05	322	17.711	5,22	3,43	925	608	4240	142	364	—	mts. Eelman, Oosterend (N.H.)
Hoekenster Sara Hosuma 38**	Gold Crown	5.07	415	25.044	3,40	3,21	852	804	4076	111	440	83	molkveebedriuw Van der Mark, Veenwouden
Hilda 37*	Emerald	6.00	283	14.641	3,90	3,51	570	514	4076	116	284	—	vof B. en D. Stuij, Ottoland
Emma 143*	Stellando	4.02	361	19.481	3,59	3,40	699	662	4053	112	362	83	melkveebedrijf Van Berkum, Elahuizen
Geertje 110*	Aladdin	7.10	358	18.705	3,85	3,39	720	634	4013	104	359	85	mts. Mooijman, Westerwijterd
Elagaaster W Grietje 108*	G-Force	5.07	316	17.592	4,34	3,48	764	612	3973	113	362	85	melkveebedrijf Van Berkum, Elahuizen
Gerrie 168*	Quinto	4.05	310	16.971	3,87	3,54	657	600	3943	115	341	—	mts. J. L. M. en H. M. J. Verhoeven-Geboers, Liessel
Anneke 75**	Eusebio	4.00	322	17.282	3,86	3,38	666	585	3906	114	341	—	mts. J. L. M. en H. M. J. Verhoeven-Geboers, Liessel
Rita 34*	Blauw's Shottle	7.04	365	20.383	4,13	3,40	841	693	3906	115	413	83	mts. Mooijman, Westerwijterd
Hoekenster Truus 136**	Gold Crown	4.05	444	25.494	3,75	3,40	957	868	3880	114	504	84	molkveebedriuw Van der Mark, Veenwouden
roodbont													
Poppe Red Hot Rita 860**	Snow	5.03	352	18.941	4,40	3,75	833	711	4213	125	386	87	melkveebedrijf Poppe Herfte, Zwolle
Marijtje 556**	Wille	4.08	482	27.154	3,69	3,62	1003	984	4056	142	531	—	H. Drenten, Holthone
Molenkamp Anky 4	Kylian	7.01	634	29.955	5,01	3,71	1501	1112	4012	161	668	90	mts. S. H. en T. Haytema-De Groot, Koudum
Aaltje 264	Fidelity	5.05	343	15.697	4,23	3,55	664	558	3708	119	347	—	J. Pak en M. Pak-Koren, Kamerik
mrij													
Herma 78	Remco	4.07	307	11.814	4,76	3,66	562	433	2864	141	360	—	vof Lozman, Nijkerk
Anna 197**	Remco	4.07	351	12.152	4,10	3,74	498	455	2832	108	359	79	B. H. A. Wolbert, De Krim

Poppe Red Hot Rita 860 (v. Snow), nummer één bij roodbont

basis van het succes. 'De vrouwelijke bloedlijn van de veestapel stamt af van vier Kempens roodbonte dubbeldoelkoeien die mijn ouders in 1955 voor hun huwelijk cadeau kregen', zegt hij.

Schot in roos uit Duitsland

De beste roodbonte vaars van de Lage Landen van afgelopen jaar luistert naar de naam Beyonce (v. Wit Aros) en staat in de stal van Henk van Benthem uit Ens. Van Benthem is trots dat hij met de roodbonte vaars een goede score haalde. Dit had hij niet voorzien toen hij de hoogdrachtige pink twee jaar geleden aankocht bij de Duitse fokker Thomas Wiethege uit Halver. 'Zij was toen al aan het opuiëren en had een prachtig exterieur. Zij stamt uit een goede koefamilie. Haar moeder scoorde 87 punten voor exterieur, haar grootmoeder 89.'

De geïmmigreerde vaars gaf vanaf het begin veel melk, aldus Van Benthem. 'Zij geeft zo graag melk dat ik er vanaf gezien

Delta Mayke (v. Jegó), moeder van CRV-stier Mercator

heb de koe droog te zetten. Dat doe ik eigenlijk nooit.' Van Benthem heeft dit jaar het aantal melkingen teruggeschroefd van drie naar twee. 'Arbeidstechnisch was drie keer melken niet haalbaar', zegt hij. De verwachting is dan ook dat Beyonce dit jaar minder zal presteren. Door de hoge score van Beyonce overweegt Van Benthem wel om de koe te gaan spoelen. 'Voor het verbeteren van de melkveestapel en voor de handel', verklaart hij. Beyonce scoort met 85 goed voor exterieur, net als haar moeder en grootmoeder.

Remco levert beste mrij-koeien

De stier Remco zorgt dit jaar voor de beste mrij-koeien. De lijst wordt aangevoerd door Herma 78 van de familie Lozeman uit Nijkerk met een ejr van 2864 euro. Herma 78 produceerde 11.814 kg melk. Anna 197 uit het Overijsselse De Krim produceerde meer liters: 12.152 kg, maar had daarvoor 44 dagen meer nodig. Beide koeien zijn dochters van de stier Remco. |

Tabel 2 – Vlaamse stamboekgeregistreerde koeien met hoogste ejr, min. 280 dagen (bron: Coöperatie CRV, september 2018-augustus 2019, * = driemaal daags melken, ** = melkrobot)

naam koe	naam vader	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr	lw	tk	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont													
Griet	—	5.08	352	19.427	3,76	3,78	731	734	3875	134	410	—	C. Van Riel, Hoogstraten
Den Hamer Kampina	Sargeant	3.05	341	18.432	4,83	3,26	891	602	3833	127	395	—	J. Dobbels, Kortemark
Leona 946**	Garrett	5.01	308	16.585	5,06	3,21	839	532	3826	132	359	—	P. De Smet, Boekhoute
387**	Alta Ray	2.10	306	17.990	3,44	3,38	619	608	3813	139	350	—	H. Boutsen-Hulsbosch, Wijchmaal
Jip	Saasveld	3.08	357	20.002	4,32	3,10	864	620	3791	130	403	—	P. De Backer, Waarschoot
1201 Willemien	Snowblast	4.00	326	17.504	3,72	3,22	650	564	3738	131	346	—	Van den Berg-Vanberlo Iv, Beverst
roodbont													
Ina 55	AltaXXX	4.03	288	15.800	4,00	3,45	632	545	3934	125	317	—	P. Claey's, Zomergem
1500 14	Fageno	3.05	363	20.107	3,75	3,04	753	611	3728	141	385	—	K. Vereecke, Merendree
6423	Loustar	7.02	321	14.333	4,66	3,44	668	493	3699	103	323	—	P. Claey's, Zomergem
Delta Mayke*	Jego	5.05	455	24.451	3,48	3,32	851	812	3687	116	488	87	Peeters Groep Iv, Geel

Tabel 3 – Hoogst producerende vaarzen per ras voor economisch jaarresultaat in Nederland en Vlaanderen, min. 280 dagen (bron: Coöperatie CRV, september 2018-augustus 2019, * = driemaal daags melken)

ras, land/regio	naam koe	naam vader	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr	lw	tk	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont Nederland	Mieke 4123**	Patrick	2.01	334	16.027	4,53	3,80	726	608	3857	186	363	81	vof De Loijer, Milheeze
roodbont Nederland	Beyonce*	Wit Aros	2.05	462	22.707	3,14	3,33	714	755	3445	134	470	85	melkveehouderij Benthemmer vof, Ens
mrij Nederland	—**	Marcello	2.05	333	9.479	4,29	3,70	407	350	2337	119	342	—	G. Halfman-Memelink, Vorden
zwartbont Vlaanderen	Keur Beauty P**	Silver	2.01	396	20.214	3,75	3,36	758	679	3758	146	409	85	M. Heylen, Geel
roodbont Vlaanderen	Keur Bamala P**	Powerplay	2.01	498	20.003	4,65	3,65	929	730	3408	136	506	85	M. Heylen, Geel